

PERSONER MISSTÄNKTA
FÖR BROTT
SLUTLIG STATISTIK FÖR ÅR 2008

brå
brottsförebyggande rådet

Personer misstänkta för brott

Sammanfattning

- År 2008 registrerades 119 200 personer skäligen misstänkta för brott, vilket är en fortsatt ökning av antalet misstänkta personer. Jämfört med föregående år var ökningen 6 procent (+ 6 940 skäligen misstänkta).
- Ökningen har framför allt skett bland personer misstänkta för narkotikabrott¹ (+2 060 personer), butiksstöld/snatteri (+ 1 910 personer) och misshandel (+ 960 personer).
- Antalet misstänkta personer har ökat i samtliga åldersgrupper. Ökningen var dock störst i åldersgruppen 18–20 år som ökade med 10 procent mellan år 2007 och år 2008.
- Misstänkta ungdomar i åldern 15–20 år fortsätter att vara överrepresenterade i förhållande till sin andel av den straffmyndiga befolkningen. År 2008 utgjorde de 25 procent av samtliga misstänkta, jämfört med 10 procent av befolkningen.
- År 2008 registrerades 24 300 misstänkta kvinnor och 94 400 män. Som tidigare år utgör männen 80 procent av samtliga misstänkta personer. Mäns antal ökade med 7 procent jämfört med 2007 och kvinnors med 9 procent.
- För misstänkta i åldersgruppen 15–20 år var stöldbrott fortsatt det vanligaste brottet år 2008 (36 procent). För åldersgruppen 21 år och äldre var trafikbrott det vanligaste brottet, (30 procent).
- Stöldbrott är som tidigare år det vanligaste brottet bland kvinnor, (43 procent), medan trafikbrott och brott mot person är de vanligaste bland män, (30 respektive 26 procent).

Inledning

Statistiken över misstänkta personer baseras på de antal personer som av polis, tull eller åklagare bedöms som skäligen misstänkta för brott någon gång under redovisningsåret och där misstanken kvarstår efter avslutad utredning. Personer under 15 år är inte straffmyndiga och redovisas därför inte heller i statistiken. En person kan vara misstänkt för flera brott under ett kalenderår. I statistiken redovisas dock en misstänkt person endast en gång per brottstyp (rad i tabell), så kallad nettoredovisning.

När du tolkar statistiken *Tänk på att ...*

- statistiken redovisar de gärningspersoner som kommit till rättsväsendets kännedom. En gärningsperson² binds till endast cirka 15–20 procent av de anmälda brotten.

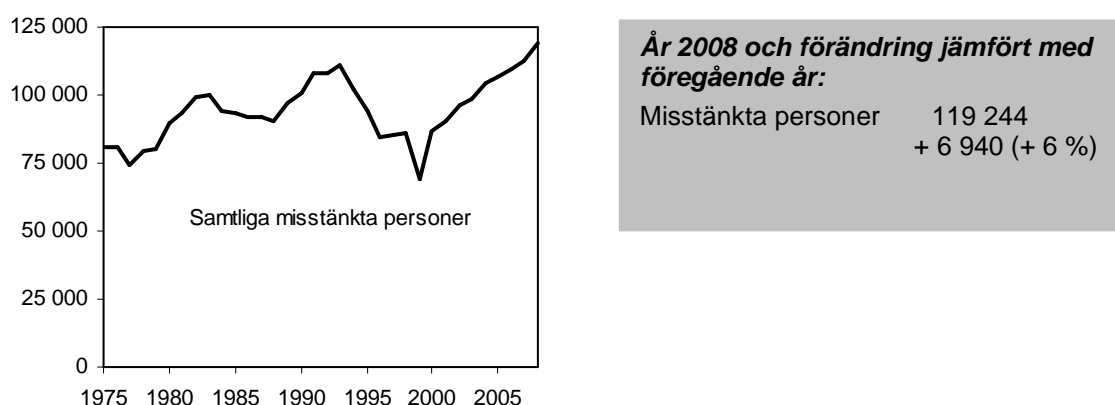
¹ Narkotikastrafflagen.

² Personuppklaringsprocenten, se sammanfattningen Uppklarade brott.

- upptäcktsrisken varierar beroende på brottstyp, till exempel är brott mot person, trafikbrott och narkotikabrott brottskategorier där det i högre grad än vid andra brott förekommer en misstänkt person.
- upptäcktsrisken samt polisens och åklagarnas prioriteringar och arbetssätt kan variera mellan olika grupper av gärningspersoner, till exempel ungdomar och vuxna, och kan ha förändrats under den analyserade perioden.
- för att kunna dra några slutsatser om brottsutvecklingen utifrån statistiken över misstänkta personer krävs bland annat analyser av upptäcktsrisker samt att polisens prioriteringar och arbetssätt har utvecklats.

Utvecklingen av antalet misstänkta personer

År 2008 registrerades drygt 119 200 personer som skäligen misstänkta för brott, vilket var en ökning sedan föregående år med 6 procent. Detta är den högsta nivån för antalet misstänkta personer under perioden. Från mitten av 1970-talet ökade antalet misstänkta personer från 81 200 till en nivå på 110 800 år 1993. De efterföljande åren, 1994–1996, sjönk antalet misstänkta personer, men ökade därefter återigen³. Under åren 1998–2008 har skäligen misstänkta som registrerats ökat med 39 procent. Om man i stället jämför ökningen av antalet misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden⁴ är ökningen endast 30 procent mellan åren 1998–2008.

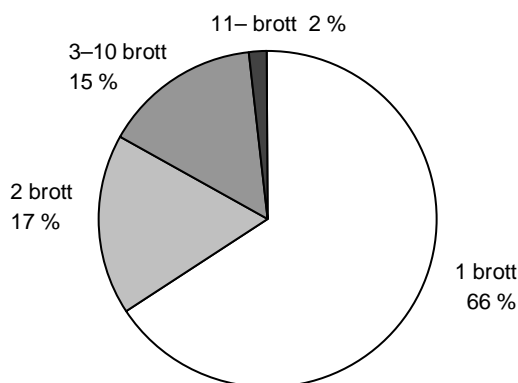
Figur 1. Misstänkta personer, åren 1975–2008.

Antal brott per misstänkt person

De flesta misstänkta personer, två tredjedelar (66 procent), misstänktes år 2008 för att ha begått ett brott under året. Nästan en tredjedel (32 procent) misstänktes för att ha begått mellan två och tio brott och knappt 2 procent misstänktes för att ha begått fler än tio brott. Fördelningen av antalet brott, som de misstänkta står för liknar fördelningen från föregående år. Sedan år 1998 har däremot andelen som misstänks för tre eller fler brott minskat med 6 procentenheter från 23 procent år 1998 till 17 procent år 2008.

³ Antalet misstänkta personer år 1999 var ovanligt lågt på grund av bortfall i materialet som låg till grund för statistiken, se avsnittet Jämförelser över tid.

⁴ Exklusive personer under 15 år.

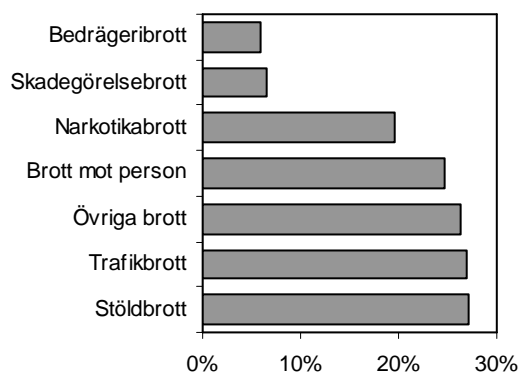

Figur 2. Misstänkta personer (118 692) efter antal brott de misstänkts för, år 2008.

Struktur

Fördelningen av vilka typer av brott personer misstänks för ser annorlunda ut jämfört med vilka typer av brott som *anmäls*. Detta beror bland annat på att möjligheten att upptäcka gärningspersonen varierar mellan olika brottstyper. Statistiken ger alltså en beskrivning av de upptäckta och registrerade gärningspersonernas brottslighet.

År 2008, liksom år 2007, misstänktes 27 procent av samtliga misstänkta personer för stöldbrott, vilket kan jämföras med att stöldbrotten svarar för cirka hälften av de anmälda brotten. Denna skillnad beror bland annat på att stöldbrott är en brottskategori där man relativt sällan hittar en misstänkt person (med undantag för till exempel butikssnatterier). Trots detta är stöldbrott tillsammans med trafikbrott den vanligaste brottstypen bland de misstänkta personerna.

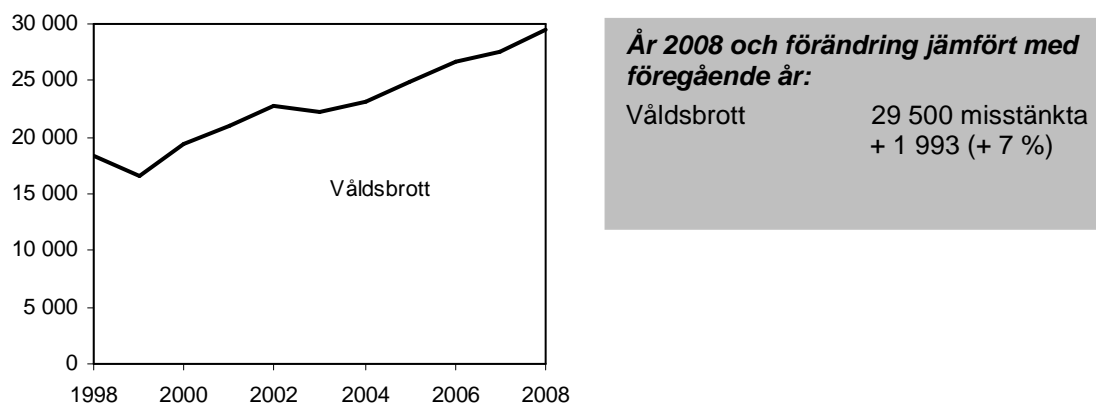

Figur 3. Brottskategorier i procent av samtliga misstänkta personer år 2008 (119 224 misstänkta personer).

En stor andel misstänks även för trafikbrott, brott mot person och narkotikabrott. Av misstänkta personer misstänktes år 2008 27 procent för trafikbrott, 25 procent för brott mot person och 20 procent för narkotikabrott av alla misstänkta personer. Jämfört med år 1998 har andelen misstänkta för narkotikabrott och brott mot person ökat med 10 procentenheter, medan andelen misstänkta för stöld, skadegörelse och bedrägeri tillsammans har minskat med cirka 15 procentenheter.

Utvecklingen av antalet misstänkta för våldsbrott

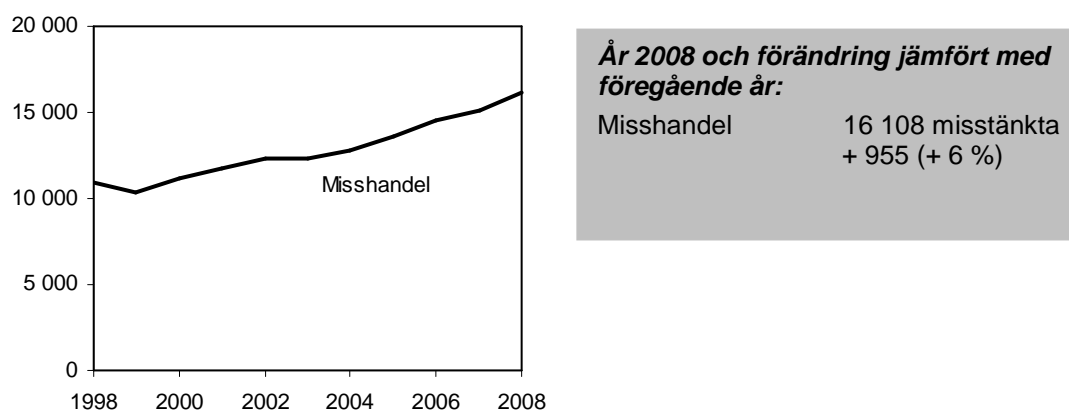
År 2008 registrerades 29 500 personer misstänkta för våldsbrott (Kap. 3–7 kap. brottsbalken) där bland annat mord, dråp, misshandel och våldtäkt ingår. Antalet misstänkta för våldsbrott ökade med drygt 1 990 personer jämfört med år 2007. Sedan år 1998 har antalet personer misstänkta för våldsbrott, liksom anmälda brott, ökat. Sedan år 1998 har antalet misstänkta ökat med 11 200 personer.

Figur 4. Personer misstänkta för våldsbrott, åren 1998–2008.

Misshandel

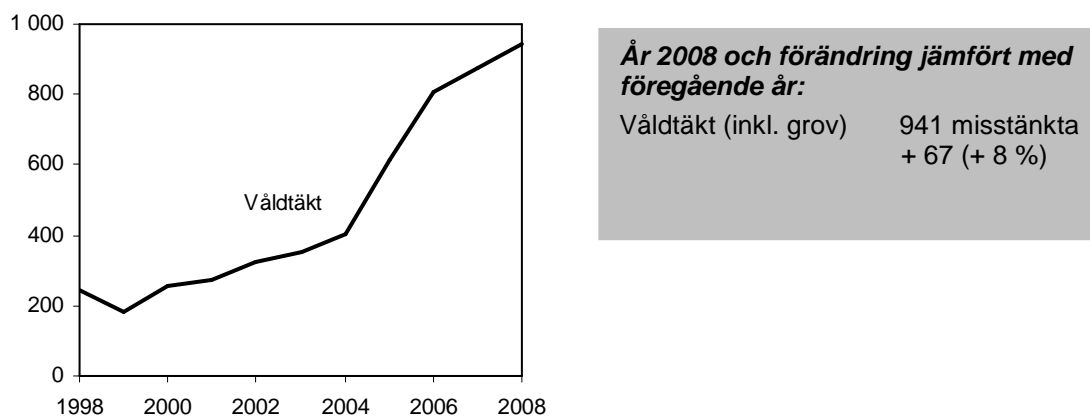
Bland våldsbrotten utgör personer misstänkta för *misshandel (inklusive grov misshandel)* den största kategorin. År 2008 registrerades knappt 16 110 personer som skäligen misstänkta för *misshandel (inklusive grov misshandel)*. Jämfört med år 2007 ökade antalet misstänkta med 955 personer. Från år 1998 har antalet misstänkta ökat med 47 procent eller drygt 5 150 personer.

Figur 5. Personer misstänkta för misshandel (inklusive grov), åren 1998–2008.

Våldtäkt (inklusive grov)

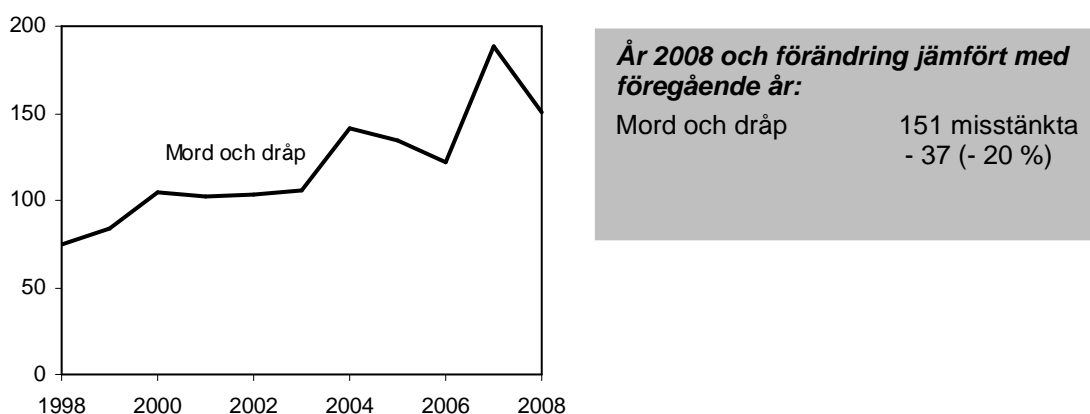
Antalet misstänkta för *våldtäkt (inklusive grov våldtäkt)* var drygt 940 personer år 2008. Det är en ökning med cirka 70 personer eller 8 procent jämfört med 2007. Antalet personer misstänkta för våldtäkt har ökat relativt stadigt sedan år 1998 från, drygt 240 personer till en högsta nivå år 2008 med drygt 940 misstänkta personer.

Figur 6. Personer misstänkta för våldtäkt (inklusive grov våldtäkt), åren 1998–2008.

Mord och dråp

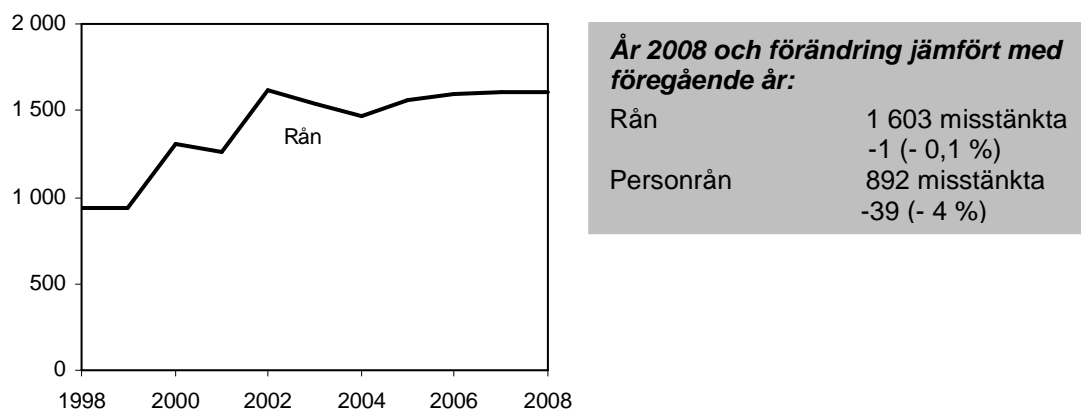
År 2008 registrerades drygt 150 personer som skäligen misstänkta för *mord* eller *dråp*. Det är en minskning med 37 personer jämfört med år 2007, som dock var den högst uppmätta nivån sedan år 1998. Antalet misstänkta personer har varierat mellan 75 och cirka 190 sedan år 1998. Dödligt våld är en antalsmässigt liten brottstyp som kan uppvisa stora variationer från år till år.

Figur 7. Personer misstänkta för mord eller dråp, åren 1998–2008.

Rån

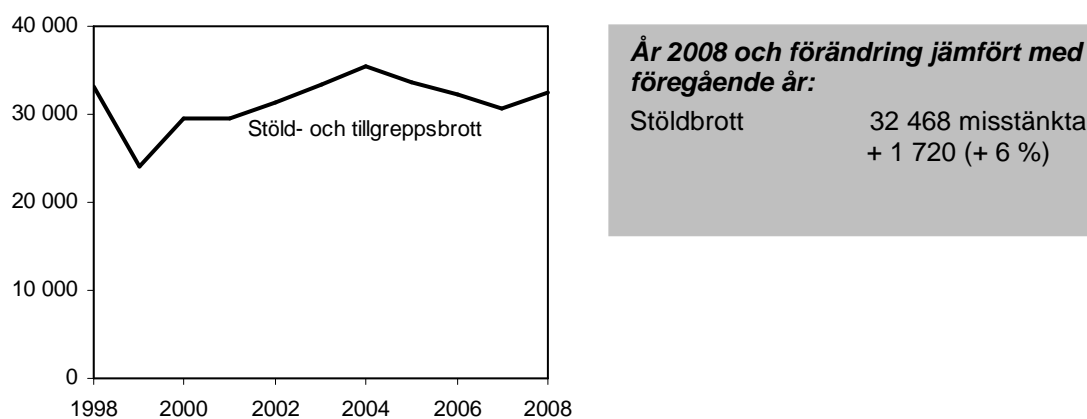
År 2008 registrerades cirka 1 600 personer misstänkta för *rån* och cirka 890 personer registrerades som misstänkta för *rån mot privatperson*. Från år 2007 har antalet misstänkta för dessa brott inte förändrats särskilt mycket. Sedan år 1998 har däremot antalet personer misstänkta för rån totalt ökat. Från år 2004 har dock nivåerna varit relativt stabila. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för rån ökat med knappt 670 personer eller 70 procent, medan antalet misstänkta för personrån ökat med knappt 240 personer eller 37 procent.

Figur 8. Personer misstänkta för rån, åren 1998–2008.

Utvecklingen av antalet personer misstänkta för stöld och andra tillgreppsbrott

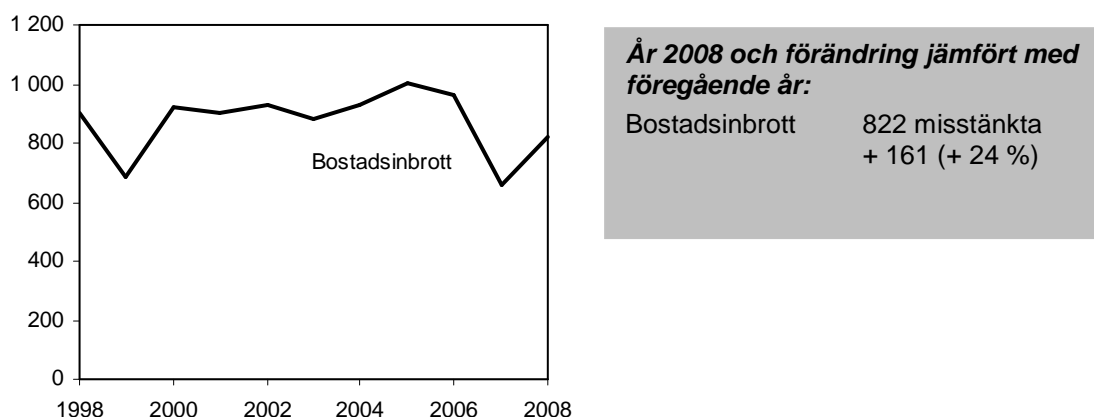
Stöldbrott står för cirka 40 procent av samtliga anmälda brott, trots detta är endast en femtedel av samtliga misstänkta personer misstänkta för stöldbrott. Under år 2008 misstänktes knappt 32 470 personer för stöldbrott och tillgreppsbrott vilket är en ökning med 1 720 personer jämfört med år 2007. Det är första gången sedan år 2004 som antalet misstänkta personer för dessa brott ökar. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för stöld och tillgreppsbrott minskat med knappt 710 personer.

Figur 9. Personer misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott, åren 1998–2008.

Bostadsinbrott

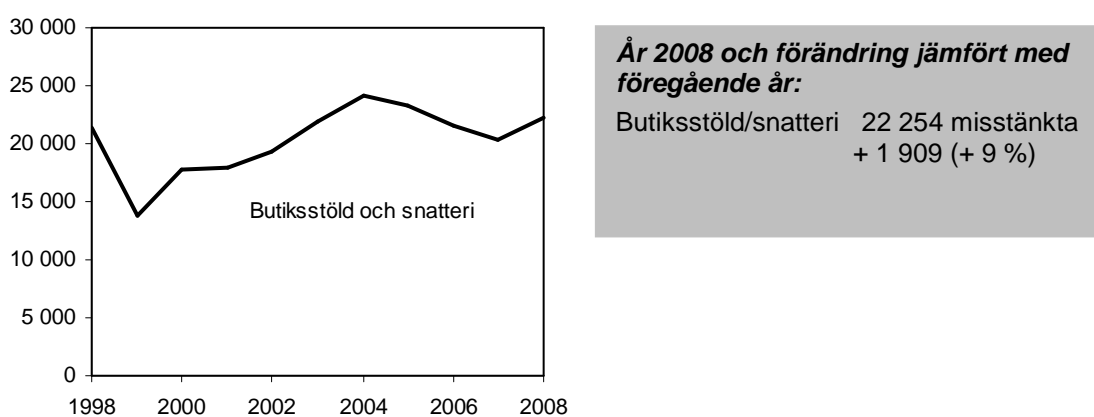
Antalet misstänkta för bostadsinbrott uppgick år 2008 till cirka 820 personer. Det är en ökning med 24 procent jämfört med år 2007. Ökningen ska ses som en återhämtning från föregående år som var den lägsta uppmätta nivån sedan år 1998. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för bostadsinbrott minskat med 9 procent.

Figur 10. Personer misstänkta för bostadsinbrott, åren 1998–2008.

Butiksstöld och snatteri

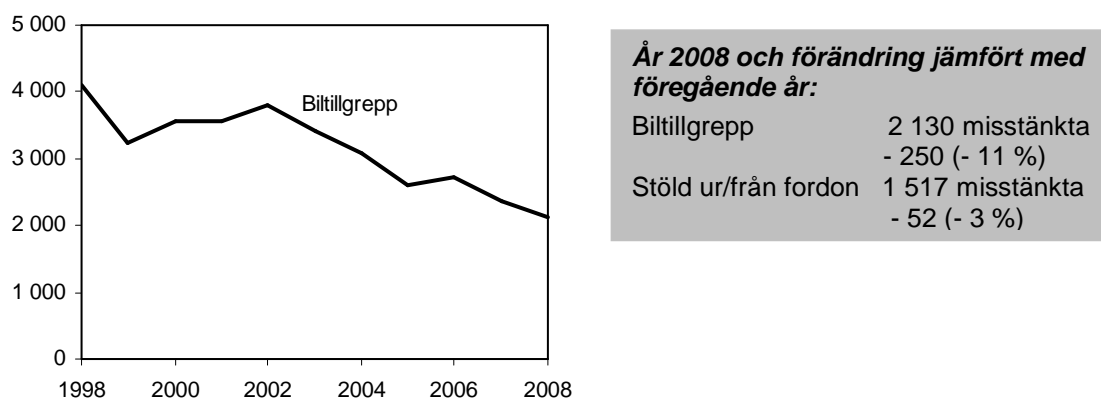
År 2008 misstänktes drygt 22 250 personer för butiksstöld/snatteri vilket är knappt 1 910 (9 procent) fler personer än år 2007. Uppgången bryter den minskande utvecklingen antalet misstänkta för snatteri haft sedan 2004. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för butiksstöld/snatteri ökat med knappt 840 personer.

Figur 11. Personer misstänkta för butiksstöld och snatteri, åren 1998–2008.

Bilbrott

Antalet personer misstänkta för *bilstöld* år 2008 var 2 130 personer, vilket är 250 personer färre än år 2007 eller en minskning med 11 procent, medan antalet misstänkta för stöld ur och från fordon i princip låg på en oförändrad nivå om cirka 1 520 personer. En nedåtgående trend kan observeras de senaste tio åren när det gäller antalet personer misstänkta för bilstöld. Antalet misstänkta för denna brottstyp har minskat med 48 procent sedan år 1998.

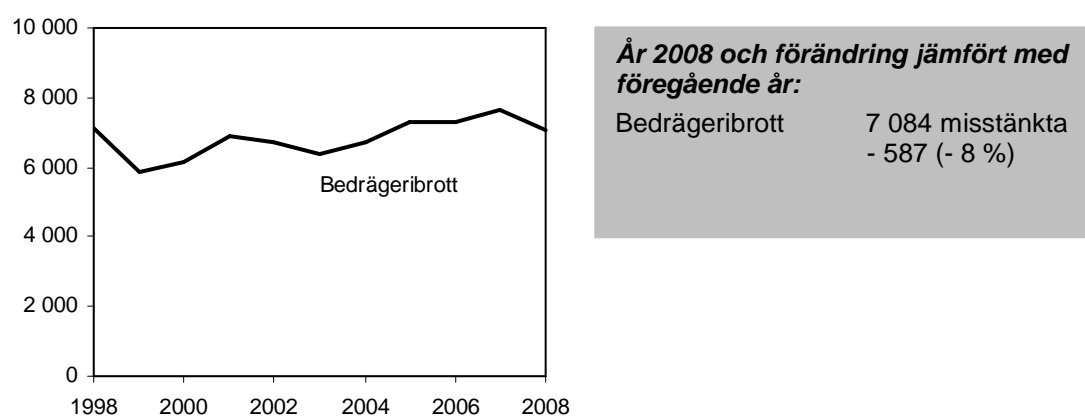

Figur 12. Personer misstänkta för bilstöld, åren 1998–2008.

Utvecklingen av antalet misstänkta för övriga brott

Bedrägeribrott

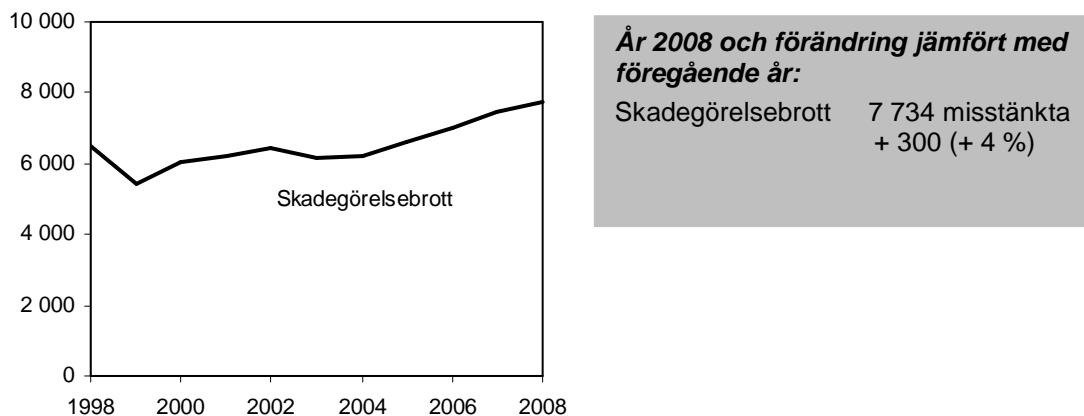
År 2008 registrerades drygt 7 080 personer för *bedrägeribrott* av olika slag, vilket är en minskning med cirka 590 personer eller 8 procent jämfört med år 2007. Det är främst antalet misstänkta för *bedrägerier inklusive grovt och bedrägligt beteende* som minskat med cirka 690 brott (13 procent). Sedan år 1998 har antalet misstänkta för bedrägeribrott varierat mellan knappt 5 900 och 7 700 personer. Sedan år 2003 kan en svagt uppåtgående trend observeras, men det är ännu för tidigt att uttala sig om nedgången år 2008 bryter denna trend.

Figur 13. Personer misstänkta för bedrägeri, åren 1998–2008.

Skadegörelsebrott

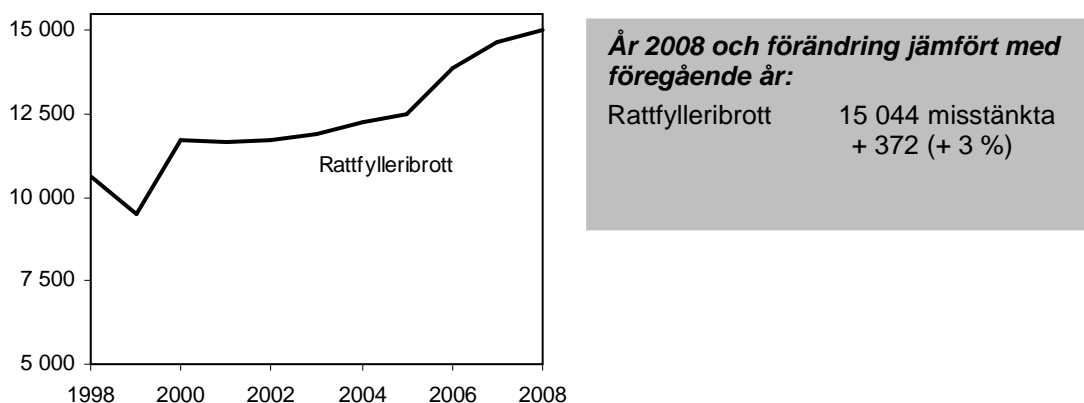
År 2008 registrerades drygt 7 730 personer misstänkta för *skadegörelse*. Jämfört med år 2007 ökade antalet misstänkta med 300 personer eller 4 procent. Antalet personer misstänkta för *skadegörelse* har ökat med drygt 1 210 personer från år 1998 eller med 19 procent.

Figur 14. Personer misstänkta för skadegörelse, åren 1998–2008.

Rattfylleribrott

Utvecklingen för antalet misstänkta personer gällande *rattfylleri* speglar till stor del polisens insatser på området. Antal misstänkta för rattfylleri var år 2008 cirka 15 040 personer, vilket är en ökning med drygt 370 personer eller 3 procent jämfört med föregående år. År 2008 utfördes färre utandningsprov jämfört med år 2007, vilket leder till en liten förändring av antalet misstänkta personer⁵ mellan år 2007 och år 2008. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för denna brottstyp ökat med 4 380 personer eller cirka 40 procent.

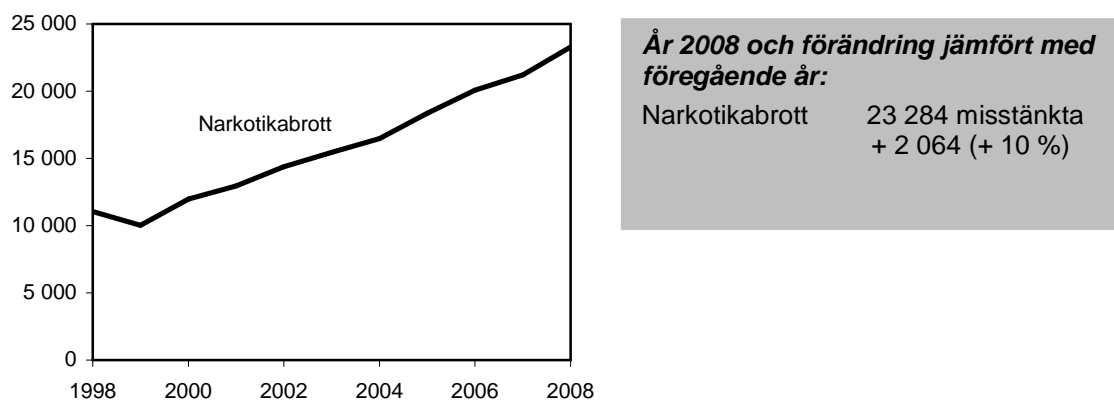

Figur 15. Personer misstänkta för rattfylleri, åren 1998–2008.

Narkotikabrott

Utvecklingen av antalet misstänkta för *narkotikabrott* påverkas i hög grad av polisens, tullens och andra rättsvärdande myndigheters insatser på narkotikaområdet. År 2008 registrerades drygt 23 280 personer misstänkta för *narkotikabrott*. Jämfört med år 2007 ökade antalet misstänkta personer med cirka 2 060 personer eller 10 procent. Sedan år 1998 har antalet misstänkta för *narkotikabrott* haft en stark uppåtgående trend. Antalet personer misstänkta för narkotikabrott har mer än fördubblats sedan år 1998.

⁵ Antalet utandningsprov (LAU-prov) minskade med 5 procent från 2,6 miljoner prov till 2,5 miljoner prov år 2008. Källa: RPS (2008). *Polisens årsredovisning 2008*.
http://www.polisen.se/mediaarchive/4347/3474/3928/Arsredovisning_BQ_RPS007_ÅR08_Digital_090305.pdf

Figur 16. Personer misstänkta för narkotikabrott, åren 1998–2008.

Ålder och kön

Ålder

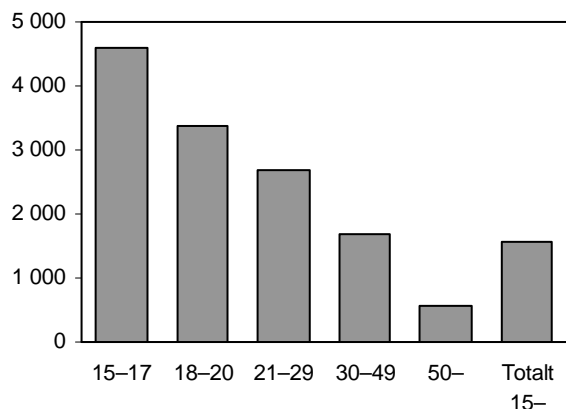
Mellan år 2007 och år 2008 ökade antalet misstänkta i samtliga åldersgrupper. Misstänkta personer i åldersgrupperna över 30 år ökade med 5 procent jämfört med föregående år, medan misstänkta barn och ungdomar i åldern 15–20 år ökade med 7 procent. Ökningen var störst bland dem i åldrarna 18–20 år, där antalet ökade med 10 procent. Antalet misstänkta personer har ökat i alla åldersgrupper sedan år 1998, men ökningen har varit störst bland misstänkta personer i åldern 21–29 år (44 procent).

År 2008 jämfört med föregående år:

Åldersgrupp	Antal misstänkta	Ökning i antal	Ökning %
15–17	17 711	+ 889	+ 5
18–20	12 575	+ 1 175	+ 10
21–29	27 067	+ 1 739	+ 7
30–49	42 086	+ 1 737	+ 4
50–	19 172	+ 1 450	+ 8

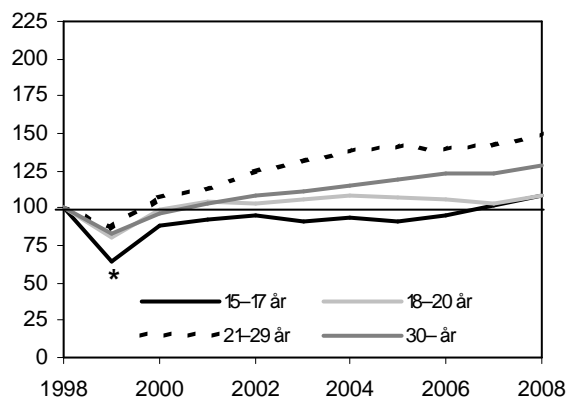
Den lägsta åldern för att registreras som skäligen misstänkt är straffmyndighetsåldern 15 år. År 2008 registrerades drygt 30 290 barn och ungdomar i åldern 15–20 år som skäligen misstänkta. Det innebär att ungdomarna utgjorde cirka 25 procent av samtliga misstänkta personer, samtidigt som de endast utgjorde knappt 10 procent av befolkningen⁶ år 2008. Åldersgruppen 50 år och äldre utgjorde 16 procent av de misstänkta personerna, men 45 procent av befolkningen år 2008. Ungdomar är alltså överrepresenterade i statistiken över misstänkta personer i förhållande till befolkningen, medan personer 50 år och äldre är underrepresenterade. År 2008 var antalet misstänkta per 100 000 av medelfolkmängden i åldersgruppen 15–17 år knappt 4 600 personer och i åldersgruppen 50 år och äldre var samma siffra drygt 560 personer.

⁶ Exklusive personer under 15 år.

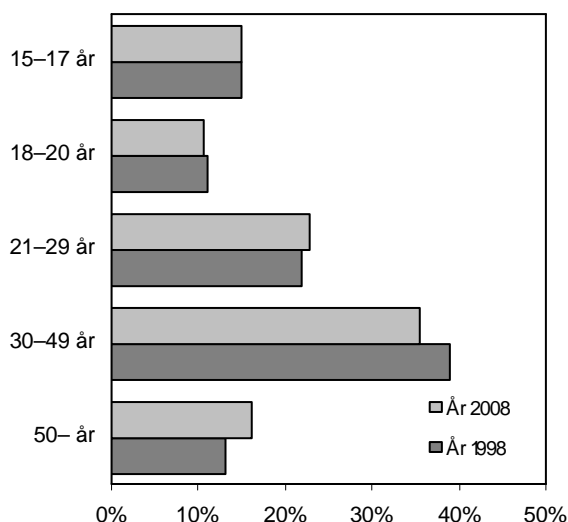
Figur 17. Antal misstänkta personer efter ålder per 100 000 i åldersgrupperna, år 2008.

Antalet misstänkta i olika åldersgrupper påverkas av utvecklingen i befolkningen. Ser man till utvecklingen av misstänkta i respektive åldersgrupp i förhållande till deras antal i befolkningen blir bilden av utvecklingen därför något annorlunda. Antalet misstänkta per 100 000 invånare i de yngre åldersgrupperna (15–20 år) har då legat relativt konstant under åren 1998–2008 medan övriga åldersgrupper har ökat. Jämfört med föregående år har dock en ökning skett i samtliga åldersgrupper. Åldersgruppen 21–29 år ökar mest i antal misstänkta per 100 000 invånare och har ökat med cirka 50 procent under perioden.

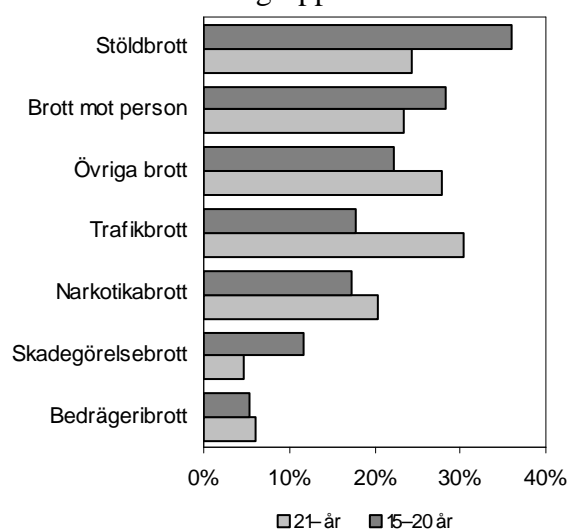
Figur 18. Index över antalet misstänkta för brott efter ålder per 100 000 av medelfolkmängden i respektive åldersgrupp, åren 1998–2008 (1998 = 100). * År 1999 är antalet misstänkta ovanligt lågt pga. bortfall i materialet som låg till grund till statistiken.

Fördelningen av de misstänkta personerna efter ålder har varit nästan oförändrad sedan år 1998. Andelen misstänkta i åldern 15–17 år och andelen misstänkta i åldern 18–20 år är oförändrad på 15 respektive 11 procent. En mindre förändring har skett i åldersgrupperna över 30 år. Andelen misstänkta i åldern 30–49 år av samtliga misstänkta har minskat med 4 procentenheter, medan åldersgruppen 50 år och äldre har ökat med 3 procentenheter under samma period.

Figur 19. Andel misstänkta personer år 1998 (av 85 852 misstänkta personer) respektive år 2008 (av 118 611 misstänkta personer).

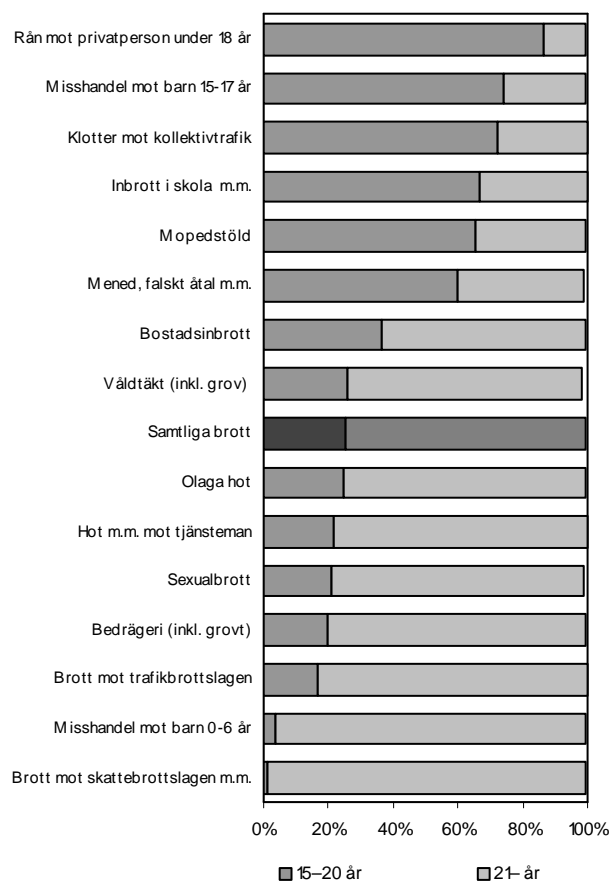
De till antalet vanligaste brotten bland ungdomar i åldern 15–20 år var, i fallande ordning, stöld (36 procent), brott mot person (28 procent) och trafikbrott (18 procent). De vanligaste brotten för de 21 år och äldre var, i fallande ordning, trafikbrott (30 procent), stöldbrott (24 procent) och brott mot person (23 procent). Bland ungdomar 20 år och yngre år är dock stöldbrott, brott mot person och skadegörelse vanligare än bland personer som är 21 år eller äldre. För den äldre gruppen är trafikbrott och narkotikabrott vanligare än för misstänkta personer under 21 år. Andelen bedrägeribrott är ungefär samma i båda åldersgrupperna. Detta mönster har varit likartat under de senaste tio åren.

Figur 20. Andel misstänkta personer efter ålder och brottstyp, år 2008.

Brottskategorier där ungdomar (15–20 år) utgör en stor *andel* bland alla misstänkta år 2008 är främst rån mot privatperson under 18 år, misshandel mot barn 15–17 år, klotter mot kollektivtrafik, inbrott i skola, mened, falskt åtal och mopedstölder. Åldersgruppen stod för cirka 70 procent av samtliga misstänkta personer för ovanstående brott år 2008. Antalet misstänkta totalt sett är dock inte särskilt stort för flera av dessa brott. De

senaste tio åren har andelen misstänkta personer efter ålder och brottstyp varit relativt stabil.

Figur 21. Andel misstänkta personer efter ålder och brottstyp, år 2008.

Kön

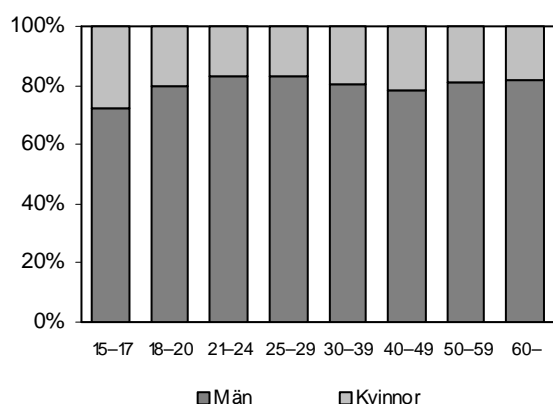
De flesta som misstänks för brott är män. År 2008 registrerades drygt 24 300 misstänkta kvinnor och 94 400 misstänkta män hos polis och åklagare. Andelsmässigt utgjorde kvinnorna 20 procent av samtliga misstänkta personer. Andelen kvinnor var störst i åldersgruppen 15-17 år, 28 procent. I övriga redovisade åldersgrupper var andelen kvinnor mellan 17 och 21 procent.

År 2008 jämfört med föregående år:

	Män	Kvinnor
Totalt antal misstänkta	94 386	24 306
Ökning i antal	+ 6 073	+ 2 082
Ökning %	+ 7	+ 9

Jämfört med föregående år ökade antalet misstänkta män med 7 procent och antalet misstänkta kvinnor med 9 procent. För männen liksom för kvinnorna skedde det en ökning i flera av åldersgrupperna jämfört med föregående år. För kvinnorna var det främst i åldersgrupperna 18-20 år (13 procent) respektive 20-24 år (12 procent) som de största ökningarna skedde. Åldersgruppen 18-20 år ökade även för männen (10 procent) men den största ökningen fanns i åldersgruppen 60 år och äldre (14 procent). Bland

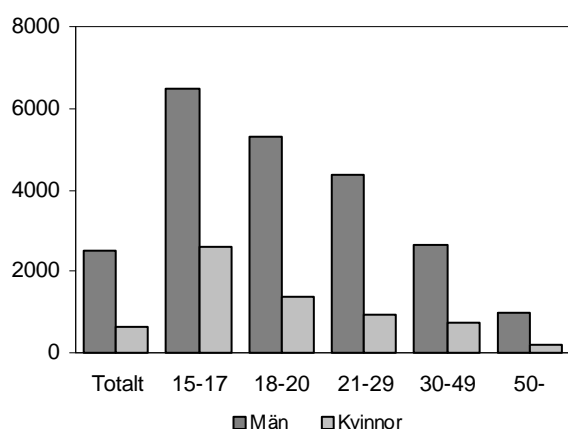
kvinnor ökade även antalet misstänkta i åldersgruppen 40–49 år (11 procent), medan antalet misstänkta män i samma åldersgrupp endast ökade med 5 procent jämfört med föregående år. Samtliga åldersgrupper ökade jämfört med föregående år.

Figur 22. Andel misstänkta kvinnor respektive män efter ålder, år 2008.

Såväl antalet misstänkta män som kvinnor har ökat de senaste tio åren. Ökningen har varit ungefär lika stor för både misstänkta män och kvinnor, vilket lett till att andelen misstänkta kvinnor under de senaste tio åren varit relativt konstant, omkring 18–20 procent.

Även proportionellt sett till befolkningsutvecklingen har antalet misstänkta män respektive kvinnor ökat. Antalet misstänkta kvinnor har ökat i högre grad än antalet män sett till utvecklingen i befolkningen sedan år 1998. Antalet misstänkta kvinnor per 100 000 invånare ökade med 39 procent under åren 1998–2008. Under samma period ökade antalet misstänkta män per 100 000 invånare med 28 procent.

Figur 23. Antal misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden i respektive åldersgrupp och uppdelat på kön, år 2008.

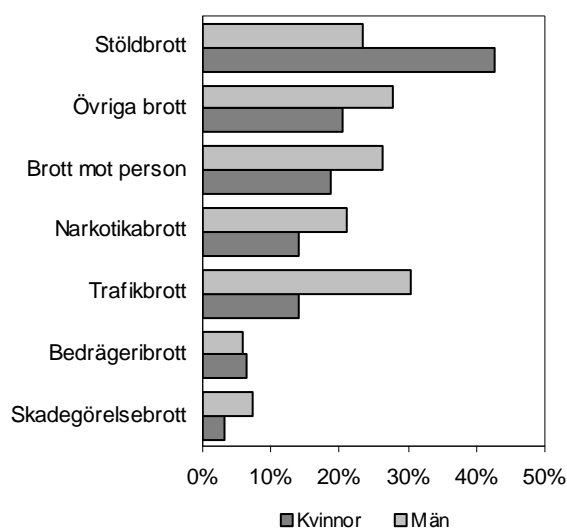
Stöldbrott, i synnerhet snatteri, är de vanligaste brotten bland misstänkta kvinnor, medan bland annat trafikbrott och brott mot person är de vanligaste brotten bland misstänkta män. År 2008 misstänktes 10 370 kvinnor för stöldbrott, vilket är en ökning med 10 procent eller cirka 940 personer jämfört med år 2007. År 2008 misstänktes knappt 1 540 kvinnor för bedrägeribrott, vilket är en minskning med 23 procent eller 460 personer jämfört med föregående år. Däremot ökade bland annat skadegörelsebrotten med 17 procent eller 110 personer samt brott mot person med 511

personer eller 13 procent. Antalet misstänkta män för trafikbrott år 2008 uppgick till knappt 28 700, vilket är en ökning med cirka 828 personer eller 3 procent jämfört med år 2007. Antalet män misstänkta för bedrägeribrott minskade med 1 procent medan misstänkta för narkotikabrott ökade med 11 procent eller cirka 1 940 personer jämfört med föregående år.

År 2008 jämfört med föregående år:

Brottstyp	Antal män	%	Antal kvinnor	%
Stöldbrott	- 1 139	+ 5	+ 941	+ 10
Bedrägeri	- 33	- 0,5	- 460	- 23
Trafikbrott	+ 828	+ 3	+ 111	+ 3

År 2008 misstänktes 43 av antalet misstänkta kvinnor för stöldbrott. Bland männen utgjorde trafikbrotten och brott mot person 30 procent respektive 21 procent av de brott som männen misstänktes för. Stöldbrott är vanligare brott bland misstänkta kvinnor än bland misstänkta män medan förhållandet är omvänt för övriga brott med undantag för bedrägeri där andelen är den samma. Detta mönster har varit likartat under de senaste 10 åren.

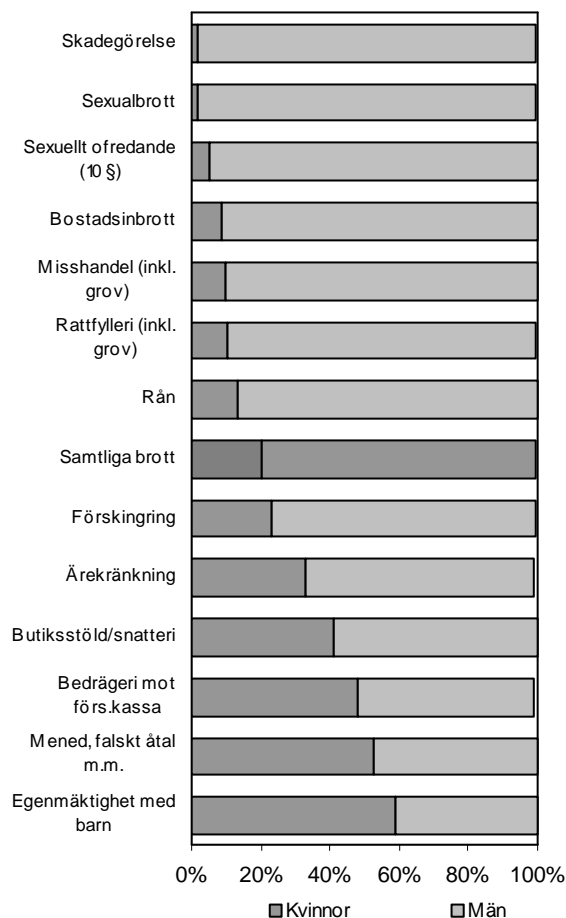

Figur 24. Andel misstänkta kvinnor (av totalt 24 306) och andel misstänkta män (av totalt 94 386) efter brottstyp och kön, år 2008.

När man studerar de brott där andelen män respektive kvinnor utgör en stor andel av de misstänkta personerna är fördelningen ungefär densamma under de senaste tio åren. Män är de mest framträdande bland andelen misstänkta personer gällande bland annat skadegörelsebrott (98 procent), sexualbrott (98 procent) och sexuellt ofredande (95 procent). Andelen män är också hög för bostadsinbrott, misshandelsbrott, rattfylleribrott samt rån, där andelarna ligger mellan 87 och 91 procent.

Brott där misstänkta kvinnor utgör en större andel än misstänkta män är egenmäktighet mot barn (59 procent) och mened, falskt åtal (53 procent). Antalet misstänkta totalt sett är dock inte särskilt många för vissa av dessa brott vilket kan leda till relativt stora årliga förändringar. Exempelvis har andelen misstänkta kvinnor ökat med 4 procentenheter för egenmäktighet mot barn jämfört med år 2007. Andra brott där

kvinnor hade höga andelar år 2008 var *bedrägeri mot Försäkringskassan och butiksstöld (snatteri)*.

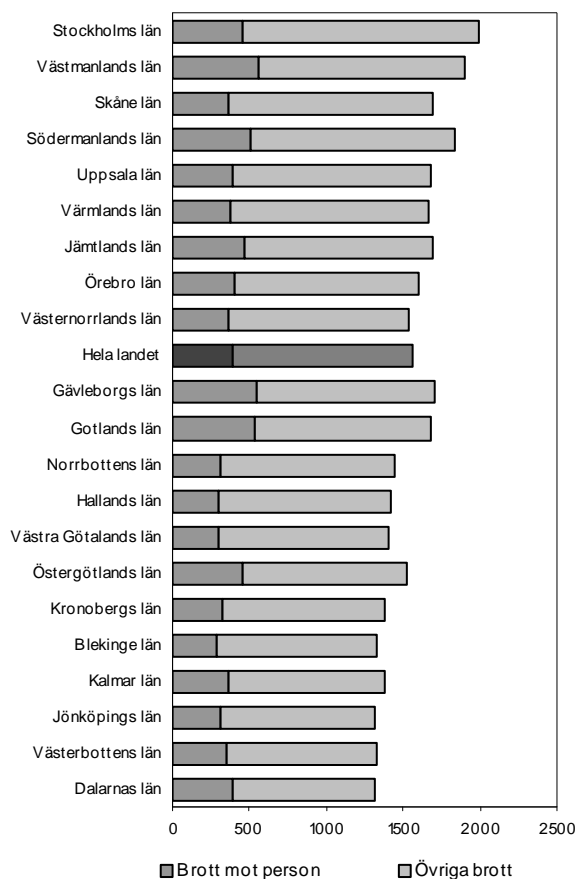
Ålder	Andel misstänkta personer		
	Män	Kvinnor	Totalt
15-20	19	6	25
21-	61	14	75
Totalt	80	20	100

Figur 25. Andel misstänkta personer efter kön och brottstyp, år 2008.

Regionala variationer

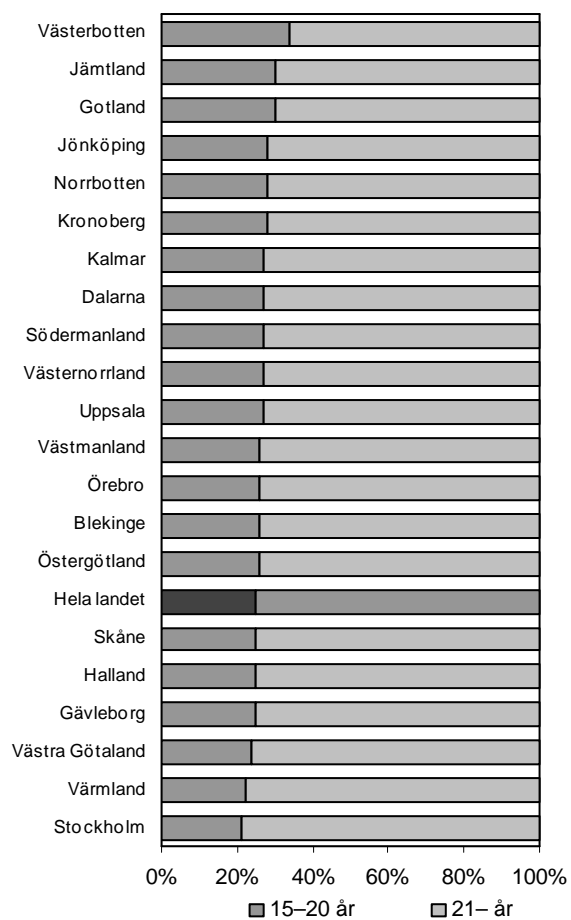
Störst antal misstänkta personer per 100 000 invånare år 2008 hade Stockholms, Västmanlands och Skåne län, där det misstänks mellan 1 700 och 2 000 misstänkta personer per 100 000 invånare. Minst antal misstänkta personer per 100 000 invånare hade Dalarnas, Västerbottens och Jönköpings län. I dessa län var antalet misstänkta per 100 000 invånare omkring 1 300 personer. Andelen misstänkta personer per 100 000 invånare i ett län kan, framför allt om antalet invånare i länet är litet, variera relativt kraftigt från ett år till ett annat. De regionala variationerna kan också förklaras av skillnader i ålders och brottsstrukturen. Vissa län har också en högre andel brott där man redan vid anmälningstillfället har en utpekad gärningsman. Det påverkar polisens möjligheter att identifiera de personer som man i ett senare skede bedömer som skäligen misstänkta. Både trafikbrott och narkotikabrott är så kallade spanings- och ingripandebrott, vilket innebär att de i hög grad påverkas av polisens resurser och insatser. Trafikbrott och narkotikabrott är också exempel på brottskategorier där det

betydligt oftare än för andra brott finns en skäligen misstänkt person. Dessa brott inkluderas i övriga brott i figur 3.26 nedan. Där framgår att län med en hög andel övriga brott per 100 000 invånare även har en hög andel misstänkta personer. Trafikbrott och narkotikabrott som ingår i kategorin övriga brott är vanligare bland misstänkta personer 21 år och äldre, medan brott mot person är mer förekommande bland misstänkta personer 20 år och yngre.

Figur 26. Antal misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden i länen, år 2008.

Ett annat mönster framkommer när man i stället ser till åldersfördelningen av andelen misstänkta personer mellan länen. Stockholm hade lägst andel misstänkta ungdomar 15–20 år av samtliga misstänkta personer (22 procent), vilket är 4 procentenheter under genomsnittet för hela landet. Västerbottens län hade den största andelen misstänkta ungdomar (32 procent). Stockholm har haft en mindre andel misstänkta ungdomar än övriga län de senaste tio åren.

Figur 27. Andel misstänkta personer efter ålder och län, år 2008.

Statistikens innehåll

Personer misstänkta för brott

I statistiken över personer misstänkta för brott redovisas de personer som av polis, tull och åklagare efter avslutad utredning bedömts vara skäligen misstänkta för brott under redovisningsåret.

De personer som redovisas i statistiken över misstänkta personer är enkelt uttryckt starkt misstänkta för brott. De har av polis och åklagare ansetts kvarstå som ”skäligen misstänkta” och efter genomförd utredning. Ungdomar som inte är straffmyndiga (under 15 år) redovisas dock inte i statistiken över misstänkta personer. Misstänkta redovisas endast en gång per brottstyp och år, även om de misstänks för flera brott av samma typ under året.

Med brottsdeltagande avses en skäligen misstänkt persons deltagande i ett visst brott. En person kan delta i ett och samma brott och flera personer kan delta i ett och samma brott.

Statistiken över misstänkta personer bör användas då man studerar ålders- och könsfördelning för de *personer som någon gång under året* begått brott av en viss brottstyp. Då man studerar hur stor *andel av en viss brottstyp* som begåtts av en viss åldersgrupp eller ett visst kön bör statistiken över brottsdeltaganden användas.

I statistiken över misstänkta personer redovisas de misstänkta personernas kön och ålder samt vilka och hur många brott de misstänks för. Den misstänktes ålder beräknas utifrån tidpunkten för det första brottet personen misstänkts för under det aktuella statistikåret⁷.

Statistiken över misstänkta personer ger en uppfattning om gärningspersonen. Statistiken över personer misstänkta för brott ger dock endast en del av sanningen då långt ifrån alla personer som begår brott upptäcks och registreras av polisen.

Under detta avsnitt redovisas även en tabell över antalet anhållanden, häktningsframställningar och häktade personer⁸.

Kategorisering och beräkning av brott

Brottsredovisningen omfattar samma brottstyper som de polisanmälda brotten. Kategoriseringen utgår från olika brottskoder (se avsnittet Kategorisering av brott i sammanfattningen Anmälda brott). Misstänkta personer redovisas endast en gång per brottstyp och år, även om de misstänkts för fler brott av samma typ under året (detta brukar uttryckas som ”netto per rad” eftersom varje brottstyp redovisas på en rad⁹ i tabellerna).

⁷ För att beräkna den misstänktes ålder om tidpunkten för brottet inte är känd används det datum då anmälan registrerades.

⁸ Antalet bifallna häktningsframställningar. En person kan förekomma flera gånger under ett kalenderår, om han eller hon häktats vid flera tillfällen under året.

⁹ En person kan vara misstänkt för flera olika brottstyper, vilket innebär att han eller hon kan redovisas på flera olika rader i en tabell. Detta innebär att summan av antalet personer för de olika brottstyperna (raderna) ofta blir större än nettoantalet misstänkta personer för samtliga brott.

Regional fördelning

Statistiken över misstänkta personer redovisas för hela landet och för länen. Länsfördelad statistik över misstänkta personer redovisas efter det län där beslut fattas om den misstänkta personen.

Insamling och bearbetning

Statistiken över *misstänkta personer* baseras på uppgifter från polis, åklagare, och tull. Även uppgifter från Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket ligger till grund för statistiken. Uppgifter ur brottsanmälan sänds av den lokala polismyndigheten till Rikspolisstyrelsen (RPS). Åklagarnas brottsuppklarade beslut registreras i deras ärendehanteringssystem, Cåbra, för direkt leverans till Brå. Tullen registrerar sina brottsuppklarade beslut i TUDOR som sedan levereras vidare till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik. Uppgifter om anhållanden, häktningsframställningar och häktade personer samlas in årsvis från Åklagarmyndigheten som också sammanställer statistiken.

Brå publicerar statistik över misstänkta personer årsvis.

Jämförelser över tid

Vid tolkning av utvecklingen måste man ta hänsyn till att antalet gärningsmän, som upptäcks av polisen, kan ha förändrats över tid. Upptäcktsrisken varierar beroende på brottstyp och på polisens prioriteringar. Den kan även vara olika för olika grupper, till exempel kan den vara större bland unga personer och missbrukare i samband med vissa brottstyper. Svårigheten med att tolka utvecklingen av statistiken är att upptäcktsrisken kan ha förändrats olika mycket för olika grupper under perioden. För en mer detaljerad beskrivning av olika händelser som påverkat statistiken över tid, se avsnittet Jämförelser över tid i sammanfattningen Anmälda brott och i *Konsten att läsa statistik om brottslighet* (Brå:s rapport 2006:1).

Under år 2007 införde Åklagarmyndigheten successivt ett nytt ärendesystem (Cåbra) som ersatte åklagarnas tidigare ärendesystem (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari år 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni år 2007. Uppgifter från både det gamla och det nya systemet ligger till grund för statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer men även till viss del över anmälda brott (de flesta anmälda brott kommer från polisen). Två förbättringar i statistiken för år 2007 har kunnat genomföras eftersom systemomläggningen har inneburit att åklagarna numera förutom misstankar även hanterar brott där det inte finns en misstakt person. Förbättringarna gäller dels anmälda brott (se sammanfattningen över anmälda brott år 2008), dels misstänkta personer (se nedan). Denna systemomläggning kan ha påverkat statistiken över anmälda och uppklarade brott och misstänkta personer år 2007 och därmed jämförbarheten med tidigare år. Analyser av statistiken tyder dock på att systemomläggningen generellt sett endast påverkat statistiken i marginell omfattning förutom för vissa typer av anmälda brott där förbättringar gjorts. (Mer utförlig information om statistikomläggningen kan beställas från Brå:s statistikenhet.)

Förbättringar i statistiken över misstänkta personer till följd av systemomläggningen år 2007 innebär att brottsredovisningen har förbättrats i de fall där flera personer är misstänkta för delaktighet i en och samma brottsliga händelse, se följande exempel: En död kvinna anträffas och omständigheterna tyder på att hon uppsåtligt döds

av två män. Efter utredning visar det sig att den ene av gärningsmännen uppsåtligt dödat kvinnan och han åtalas därför för mord. Den andra gärningsmannens deltagande visar sig vara inskränkt till medhjälp till grov misshandel, vilket han åtalas för. Från och med år 2007 redovisas de misstänkta personerna efter rubriceringen på respektive misstanke, det vill säga, mord respektive medhjälp till grov misshandel. Tidigare skulle båda de misstänkta ha registrerats som misstänkta för rubriceringen på själva brottet, det vill säga mord. Förändringen innebär en mer korrekt redovisning av det brott personerna misstänks för men har inte gett några större effekter på statistiken. Effekten kan dock vara större för brottskategorier som till antalet är få och där ofta flera personer är misstänkta för en och samma brottsliga händelse

Fram till slutet av år 1999 registrerades beslut som berörde personer som varit skäligen misstänkta för brott på ett blankettset (personblad) av både polis och åklagare. I slutet av år 1999 slopades personbladet i samband med systemomläggningen av registren inom rättsväsendet. I och med omläggningar i datasystemen får Brå från och med år 2000 uppgifter om fler misstänkta personer som saknar fullständigt personnummer. Detta försvårar både antalsräkningen och bestämmandet av kön och/eller ålder på de misstänkta. Antalet misstänkta personer kan ha påverkats av detta från och med år 2000. Mer information finns i publikationerna *Kriminalstatistik 1999* och *Kriminalstatistik 2000*. År 2008 fanns det totalt 367 misstänkta personer med okänd ålder och 552 personer med okänt kön. Detta redovisas också i tabellerna.

Mars 2009

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, utredningsverksamhet, debatt och forskning.

Brå:s statistikenhet sammanställer och presenterar, utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, årligen cirka 400 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brå:s webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser, samt i de två publikationerna *Kriminalstatistik* och *Narkotikastatistik*.

Statistik över anmälda och uppklarade brott har förts från år 1950. Statistik över personer misstänkta för brott har förts från år 1975. Sedan år 1995 har Brå ansvarat för och publicerat den officiella kriminalstatistiken, dessförinnan gjordes det av Statistiska centralbyrån.